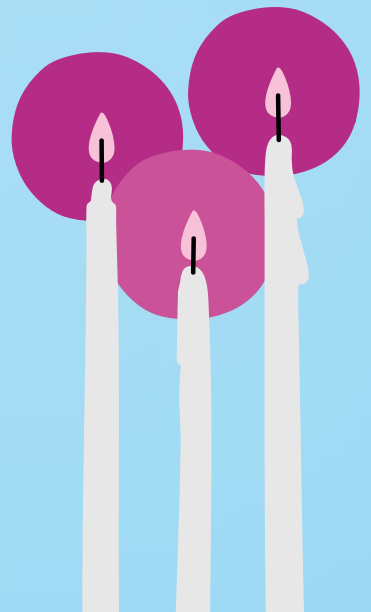
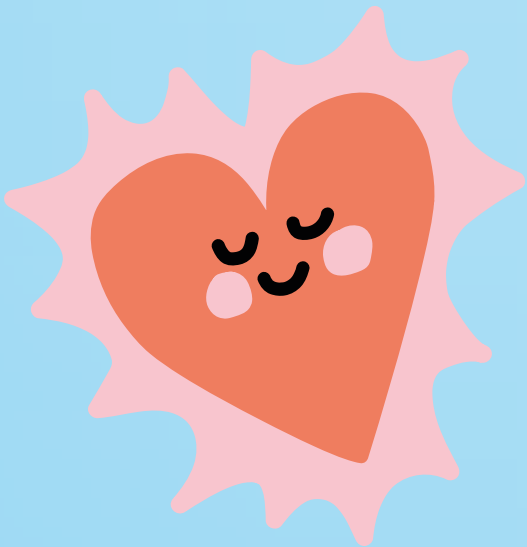

Polku - Luottamus ja Yhteys

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Sankarlan tiimit, Vihdin seurakunta	4
3. K17 - Silta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi seurakunnan toiminnassa, Turun Mikaelinseurakunta	10
4. K-18-toiminta, Rovaniemen seurakunta	14
5. Aikuistuvat nuoret Polkua rakentamassa, Tampereen tuomiokirkkoseurakunta	18

LUOTTAMUS JA YHTEYS -TYÖRYHMÄ: Jaakko Niiles (Espoon hiippakunta), Jari Pulkkinen (Lasten ja nuorten keskus), Milla Purosalo (Rovaniemen seurakunta), Virpi Salo (Vihdin seurakunta) Olli Viljakainen (Tampereen tuomiokirkkoseurakunta) ja Jonathan Westergård (Turun Mikaelinseurakunta)

KUVITUSKUVAT: Portable Network Graphics **TAITTO:** Jani Käsmä

1. Johdanto

Polun ikävaiheissa, *Luottamus ja Yhteys*, osallisuus ja omistajuus korostuvat monin eri tavoin. Usein myönteinen kokemus rippikoulusta avaa sekä nuoren että seurakunnan näkökulmasta uudenlaisen mahdollisuuden vuorovaikutukselle tärkeiden ihmisten ja asioiden äärellä. Moni etsii omaa paikkaansa myös seurakunnassa. Seurakunta yhteisönä, erityisesti nuorten omana yhteisönä, tukee parhaimmillaan nuoren itsenäistymistä ja maailmankuvan rakentumista.

Nuorelle tapahtuu 16–21-vuotiaana suuria muutoksia elämässä. Peruskoulun päättymisen, ammatillisen koulutuksen tai lukion aloittaminen, ammattiin valmistuminen ja mahdolliset jatko-opiskelut. Tässä ikävaiheessa suurin osa nuorista myös muuttaa pois lapsuuden kodista. Miten seurakunta voisi olla mukana edellä mainituissa merkittävässä elämänvaiheissa? Millä tavoin seurakunta antaa vastuuta ja omistajuutta aikuistuvalla nuorelle itselleen? Kuinka seurakunta voi vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja siihen, että kaste kantaa häntä kristittynä kaikenlaisten vaiheiden ja muutosten keskellä?

Seurakunnissa ja koko kirkossa tarvitaan useita erilaisia toimintatapoja, jotka vahvistavat aikuistuvan nuoren osallisuuden ja omistajuuden kokemusta. Yksittäiset, onnistuneetkaan, toi-

mintatavat eivät välttämättä toimi sellaisenaan kaikkialla. Toimintaympäristö on usein hyvinkin erilainen eri puolilla Suomea. Uusien toimintatapojen luomisessa on ensiarvoisen tärkeää kuulla paikkakunnalla asuvien kohderyhmään kuuluvien toiveita ja tarpeita sekä kehittää uutta yhdessä, vastuuta jakaen. Kun nuoret ja nuoret aikuiset saavat olla kehittämässä heidän omaa toimintaansa voidaan löytää toimintatapoja ja -menetelmiä, jotka ovat kohderyhmälle mielekkäitä.

Yhteys ja luottamus – kehittäjäryhmä pilotoi uudenlaisia toimintatapoja neljällä eri paikkakunnalla, Tampereella, Vihdissä, Rovaniemellä ja Turussa. Tavoitteena oli vahvistaa aikuistuvien nuorten osallisuutta ja omistajuutta seurakunnassa. Kehittämiskohteet valikoituivat sekä kohderyhmän kuulemisten että työntekijöiden kautta. Nuorten aikuisten tavoittaminen on ollut vaikeaa kirkolle. Tähän haasteeseen pilottiryhmässä on etsitty erilaisia vastauksia.

Lopputuloksena ei ole neljä valmista toimintamallia, vaan kuvaus toimintatapojen uudistamisen tämänhetkisestä vaiheesta kokeilun päätyttyä. Toimintamallit kehittyvät arvioinnin ja yhdessä oppimisen myötä. Toivomme neljän uuden kehitysprosessin kuvauksen innostavan ja rohkaisevan kehittämään ennakkoluulottomasti uutta yhdessä aikuistuvien nuorten kanssa.

2. Sankarlan tiimit, Vihdin seurakunta

Vihdin seurakunta on Suomen evankelisluterilaisen kirkon Espoon hiippakuntaan kuuluva seurakunta. Vihdin kunnassa on kaiken kaikkiaan asukkaita reilut 29 000, joista seurakuntaan kuuluu noin 19 000. Vihdin kunnassa 15-vuotiaiden ikäluokka on kokonaisuudessaan 438 henkilöä (2023), joista seurakuntaan kuuluu 369 (2023) nuorta.

Peruskoulun jälkeen opiskelumahdollisuuksia Vihdistä löytyy lukio ja ammattikoulu. Vihdistä on mahdollista käydä opiskelemaan pääkaupunkiseudulla, mutta moni muuttaa toisen asteen jälkeen jatkamaan opiskelua muualle. Olemme työntekijöinä olleet mukana lähettämässä nuoria tukien matkaan, mikäli nuori itse niin haluaa, esim. olemalla yhteydessä opiskelupaikkakunnalla seurakunnan työntekijään, jolloin hän voi ottaa nuoremme vastaan seurakunnassa.

Vihdin seurakunnan Polun kehittämis-kohteeksi valikoitui Luottamus-ikä-vaihe ja siihen liittyvä kokoava toiminta. Keskeisenä tavoitteena oli vastuun antaminen nuorille itselleen, joka vahvistaisi aikuistuvien nuorten toimijuutta ja omistajuutta seurakunnassa.

Vihdin seurakunnan kasvatustyön kokonaisuutta kouluikäisistä aikuistuviin nuoriin kutsutaan Sankarlaksi. Sankarlassa on tehty pitkäjänteistä työtä nuorten hyväksi ja kehitetty toimintaa niin, että nuorten omaääni voisi kuulua enemmän, että Sankarlan toiminta olisi enemmän nuorten näköistä. Sankarlan kokoava toiminta piti sisällään ennen korona-aikaa nuortenillat ja Kasvu-messut perjantaisin, kolmivuotisen isokoulutuksen, kerhonojajatoiminnan sekä Sankarla Socialin tiistaisin, jonne nuori voi tulla koulun jälkeen pelailemaan, tekemään läksyt, hengaillemaan tai vaikka päivätorkuille. Sankarla Social päättyy raamattuhetkeen/hartautteen. Kapteenisto (nuorten vaikuttajaryhmä) ja musatiimi ovat toimineet myös vuosia. Lisäksi

kouluyhteistyö Vihdin kunnan kanssa on ollut ja on vahvaa.

Ennen korona-aikaa nuorten osallisuuden vahvistaminen oli osittain haasteellista. Nuorten elämä on kovin hektistä, jolloin pitkäjänteinen sitoutuminen nuorten toimintaan on ja oli vaikeaa sekä useiden nuorten kokemus siitä, etteivät he halunneet tehdä ohjaajien työtä, vaan osallistua valmiiksi suunniteltuihin tilanteisiin, joka sekin toki on tärkeää. Korona-aikana nosti lisäksi esiin tarpeen kehittää toimintaa siten, että nuoret ja työntekijät voisivat tavata toisiaan pienemmissä ryhmissä. Tavoitteena oli, että pienempien ryhmien myötä henkilökohtainen kohtaaminen vahvistuisi ja nuorten kokemus osallisuuden merkityksestä seurakunnan toiminnassa kasvaisi. Osallisuuden ja toimijuuden vahvistumisen kautta seurakunnan toiminta olisi vielä enemmän nuorten näköistä. Parhaimmillaan pienryhmät synnyttäisivät aikuistuville nuorille kokemuksen omasta paikasta ja toimijuudesta myös nuorisotyön jälkeiseen aikaan.

“Parhaimmillaan pienryhmät synnyttäisivät aikuistuville nuorille kokemuksen omasta paikasta ja toimijuudesta myös nuorisotyön jälkeiseen aikaan.”

Edellä kuvatusta tilanteesta ja kokemuksesta syntyi kokeilu Sankarlan-tiimit, jotka aloittivat toimintansa keväällä 2022 ja syksystä 2022 tiimit ovat olleet myös osa isostoimintaa, jonka avulla tiimejä on jalkautettu osaksi nuorten toimintaa. Tämä toimintamalli on kasvattanut nuorten osallistujamääriä alkuperäisissä tiimeissä ja tuonut uusia nuoria uusiin Sankarla-tiimeihin. Osa nuorista käy tiimeissä vain isostoimintaan kuuluvan tutustumisen verran (4 kertaa), mutta toimintaan on jäänyt myös reilusti uusia aktiivisia nuoria.

Nuoret ovat itse olleet mukana kehittämissessissä, jossa heidän mielipiteitään kerättiin Sankarlan (Vihdin seurakunnan nuorisotyö) toimintaan ja sen sisältöihin liittyen tehdyssä kyselyssä. Kohderyhmänä kyselyssä olivat niin aktiiviset kuin hieman etäämmällä olevat seurakunnan nuoret. Kysely toteutettiin Sankarlan omissa tilaisuuksissa sekä Vihdin kunnan eri kouluissa (yläkoulut, lukio ja ammattikoulu), joiden pohjalta tiimien sisältöjä lähdettiin rakentamaan.

Tiimejä perustettaessa ohjaajan näkökulmasta on oltava tarkkana vastuun tasaisen jakautumisen suhteen. Lisäksi on osoittautunut tärkeäksi, että nuoria kutsutaan henkilökohtaisesti erilaisiin tehtäviin. Tiimien tehtäviä muodostettaessa on ensisijaisen tärkeää kuulla nuoria ja vahvistaa heidän mielenkiinnon kohteitaan. Nuorten elämä on usein hektistä eikä kovin pitkiä sitoumuksia haluta tehdä. Tämä haaste on syytä huomioida tiimien ja sen tehtävien suunnittelussa.

Kokeilun tässä vaiheessa ei ole vielä mahdollista muodostaa selkeää kokonaiskuvaa Sankarlan tiimien toimivuudesta ja kehittämishaasteista. Kahdeksan kuukautta kestäneen kokeilun pohjalta työntekijän näkökulmasta arvioiden suunta on oikea. Nuorten omistajuuden vahvistaminen on lähtenyt hyvin liikkeelle. Toimintamalli on ollut osaltaan mahdollistamassa nuorten juurruttamisen seurakunnan yhteyteen ja samalla nuoret ovat voineet olla kehittämässä omia talentejaan. Selkeästi on näkyvissä ajattelutavan muutosta siihen suuntaan, että teemme ja rakennamme yhdessä yhteistä seurakuntaa Polku-toimintamallin viitoittamalla tavalla.

“Kahdeksan kuukautta kestäneen kokeilun pohjalta työntekijän näkökulmasta arvioiden suunta on oikea.”

Sankarlan tiimit

1. Musatiimi

Musatiimi kokoontuu kerran viikossa aina torstaisin klo 17–18.30. Musatiimissä nimensä mukaisesti musisoidaan ja tuetaan nuorten musiikillisia taitoja. Musatiimi huolehtii nuorteniltojen ja Kasvu-messujen musiikista. Musatiimi on ollut mukana koko seurakunnan yhteisessä toiminnassa esim. Yhteisvastuulle on kerätty rahaa laulava joulukortti -projektissa, nuoret ovat järjestäneet konsertin.

Nuoret ovat lähteneet näihin innolla mukaan omien aikataulujensa mukaan. Musatiimi on toiminut jo vuosia ja ryhmässä toimii aktiivisesti yhä enemmän nuoria. Vanhemmista tiimin jäsenistä on myös löytynyt apuvetäjiä.

2. Mediatiiimi

Mediatiiimi jakaantuu pienempiin kokonaisuuksiin. Osa mediatiiimeistä tapaa viikoittain ja osa tarpeen mukaan.

- *Mainonta*
Tehdään TikTokkeja, IG mainoksia viikoittain Sankarlan eri toiminnoista ja tilaisuuksista
- *Striimaus*
Halukkaat nuoret ovat saaneet koulutusta striimaukseen ja ovat tätä kautta saaneet töitä esimerkiksi jumalanpalvelusten striimaajina.
- *Lanit*
Täysin vapaaehtoisten aikuisten ja nuorten pohjalta toimivaa PopUp tyylistä toimintaa Vihdin seurakuntatalolla kerran syksyllä ja keväällä.
- *Äänentoisto*
Äänentoistotiimi vastaa esimerkiksi Kasvu-messujen äänentoistosta.

3. Auttajat-tiimi

Auttajat-tiimi kokoontuu tekemään hyvää noin 1-2krt. kuukaudessa tai tarvittaessa. Työskentely tapahtuu yhteistyössä lähetystyön ja diakonian kanssa. Auttajat-tiimissä tehdään tuotteita Toivon Jyvän lähetysmyymälään. Tiimin jäseniä on ollut mm. auttamassa ikäihmisten pihojen haravoinnissa ja suunnitelmissa on tarjota myös kauppa-apua ikäihmisille. Nuoria on osallistunut tiimin toimintaan vaihtelevalla menestyksellä, joka on tuonut haasteita ryhmän kokoontumisten suunnitteluun ja ennakkovalmisteluihin.

4. Apparitiimi (sis. Jeditiimin)

Apuohjaajakoulutusta sekä itsenäistymistaitojen opettelua. Ryhmä on lähtenyt toimimaan hyvin ja on ottanut vastuuta esim. nuorteniltojen ohjaamisesta. Tiimissä myös halukkaat pääsevät ehtoollisavustajakoulutukseen. Apuohjaajakoulutus pitää sisällään myös koulutusta rippikouluissa apuohjaajina toimimiseen.

5. Kerhonoijaajatiimi

Kerhonoijaaja tiimi on toiminut kaikkina muina aikoina, mutta syksyllä 2022 tiimi on ollut tauolla kerhonoijaajien puutteen vuoksi. Keväällä 2023 kerhotoimintaa on voitu jälleen aloitella.

6. Mopo- ja moottoripaja

Yhteistyössä Lasten- ja nuortenkeskuksen ja Luksian kanssa. Moottoripaja toimii vapaaehtoisten aikuisten ja nuorten voimin. Yhteistyötä Lohjan Moottoripajan kanssa suunnitellaan.

7. Rukoustiimi/medis

Työntekijävaihdosten vuoksi tauolla. Käynnistyy vuonna 2023. Ryhmän toimintaa tarkoitus laajentaa siten, että olisivat mukana Kasvu-messun suunnittelussa ja toteutuksessa.

8. Simalabim

Kehitysvammaisten oma nuortenilta kerran kuukaudessa. Tehdään yhteistyössä Diakoniatyön kanssa.

8. Kapteenisto

Sankarlan Kapteenisto on Vihdin seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmä, jokaideoi, suunnittelee ja toteuttaa Sankarlan toimintaa yhdessä nuorisotiimin kanssa nuorten parhaaksi.

- Kokoukset vähintään 4 kertaa vuodessa / tarvittaessa
- Osallistuminen kirkkoneuvoston/valtuuston kokouksiin tarvittaessa
- Osallistuminen Espoon hiippakunnan vaikuttajaryhmien tapaamisiin
- Kapteeniston toimintakausi on 2 vuotta (puolivälissä mahdollisesti osa vaihtuu)
- Kapteenisto osallistuu nuortenillan ideointiin ja toteutukseen
- Osallistuu viikkotoiminnan, retkien, leirien ja tapahtumien suunnitteluun

Kapteenisto on toiminut jo useita vuosia ja nyt tiimien myötä nuorten omistajuuden vahvistaminen on lähtenyt uudelle tasolle. Nuoret ovat ottaneet enemmän vastuuta yhteisestä toiminnasta.

Hengellisen kasvun tukemiseen Sankarlan tiimeihin tehtiin yhteinen materiaalipaketti hartaus- ja raamishetkiä varten, jotta tiimin hengellinen sisältö olisi tasalaatuista.

Vihdin seurakunnan nuorisotyön kehittämisprosessin canvas

Vihdin seurakunnan nuorisotyön kehittämisprosessin canvas

IV TOIMENPITEET

Mietitään keväällä aloittavat ryhmät ja mietitään resurssit
Tavoittaminen - Viestintä
Aikataulu - milloin tapahtuu, mitä tapahtuu, milloin kokoonnutaan?
Puheen ylläpitäminen ja kokeileminen

Tiimit pystyyn keväällä ja syksyllä 2022
Isko uusiksi
-Iskoleirit, mutta ei koulutusta
-Isonen toimii yhdessä tai useammassa tiimissä
-Kuka pääsee isoseksi? Miitit osa minimiä
-Mitä jää jatkossa pois, jotta resurssit riittää?
-Miten osallistetaan muut työntekijät?

Kevään aikana kokonaisuus haltuun, jotta sitä voidaan viestiä selkeästi ripareilla 2022!

VI ROOLIT JA VASTUUT

MUSA Elina
MEDIA Virpi
DIAKONIA/LÄHETYS Maarit
APUOHJAAJAKOULUTUS Julia
RUKOUS Laura
KERHONOHJAAJAT Lotta
JEDI JP

II MERKITYS

- 1) Nuorisotyön näkyvyys ja vaikuttavuus
- 2) Hengellinen kasvu
- 3) Pienryhmät ja yksilöllisyys
- 4) Talous

Ratkaisevan tärkeää, että pieneneville resursseilla saadaan aikaan paljon hyvää ja painopistettä pystytään siirtämään vastuuttamalla nuoria, mutta niin, että laatu säilyy.

Suuruusluokka: Elintärkeää

III RATKAISUEHDOTUKSET

RESURSSIEN KOHDENTAMINEN

KOKEILUKULTTUURI

APUOHJAAJIEN ROOLIN VAHVISTAMINEN

NUORILÄHTÖISYYS

YKSILÖLLISYYS SISÄLLÖISSÄ

YHTEISET TAVOITTEET JA VISIO

I ONGELMA

Maailma on muuttunut, resurssit pienenee ja nyt tarvitaan yksilöllisempää ja edelleen laadukasta nuorten kohtaamista

V RISKIT

- 1) Nuorilähtöisyys -> jatkuvuus, ryhmän/toiminnan ylläpitäminen
- 2) Yhteishenki -> esim. isokset
- 3) Työntekijöiden jaksaminen

VII MITTARIT JA ARVIOINTI

Alustavaa arviointia ja viilausta 4/2022
Kysely nuorille 12/2022
Nuorisotiimin kokonaisarviointia 12/2022

Arvioitavia asioita:
Toteutuksen säännöllisyys, nuorten määrä, tiimien välinen yhteys, merkitys/ ratkaisuehdotukset, jne.

3. K17 - Silta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi seurakunnan toiminnassa, Turun Mikaelinseurakunta

Turun Mikaelinseurakunta on yksi 10 Turun seurakunnasta. Kirkkoon kuuluu reilut 20 000 seurakunnan alueella asuvaa henkilöä. Kaikista alueen asukkaista vajaat 60% on seurakunnan jäseniä. Rippikoululaisten määrä on vuosittain noin 140. Turku on opiskelijakaupunki ja useat nuoret löytävät jatko-opiskelupaikkansa peruskoulun jälkeen Turusta.

3. K17 - Silta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi seurakunnan toiminnassa, Turun Mikaelinseurakunta

Turun Mikaelinseurakunnan kehittämiskohde oli Polun *Luottamus*-ikävaihe ja kokoava K-17 toiminta.

Kehittämishankkeen tavoitteet

1. Rakentaa silta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi seurakunnan toiminnassa.
2. Saada nuoret/nuoret aikuiset itse kantamaan vastuu ja rakentamaan seurakuntaa ja luoda toimintaa, joka lähtee nuorten tilanteesta käsin, tukee jatkuvuutta ja osallistumista seurakunnassa.
3. Nuoret aikuiset juurtuvat yhä enemmän Jeesukseen.

Turun Mikaelinseurakunnassa on tehty pitkänjänteistä työtä nuorten saamiseksi mukaan seurakuntaelämään ja nuortentoimintaan rippikoulun jälkeen. Viimeiset vuodet osallistujamäärät ovat kasvaneet. Isoskoulutus kokoaa paljon nuoria ja lisäksi monet ”vanhemmat” ovat mukana toisen vuoden isoskoulutuksessa. Mukana toiminnassa on myös reilusti niitä nuoria, jotka eivät ole enää tai edes olleet isoskoulutuksessa. Nuorisotiimissä on arvioitu, että siihen on muutama selkeä tekijä: Työntekijät ovat erilaisia, mutta tekevät yhdessä työtä yhteisin päämäärin. Nuorille ei tarjota vain hyvää ohjelmaa vaan asioita tehdään yhdessä nuorten kanssa. Toiminta on joustavaa, avointa ja rentoa. Hengellisyys ja usko on luonnollisena osana toimintaa.

Turun Mikaelinseurakunnassa on myös kasvava nuorten aikuisten toiminta, joka pitkälti koos-

tuu Turkuun muuttaneista opiskelijoista. Haasteena on, että ns. seurakuntanuoret, jotka ovat kasvaneet Mikaelinseurakunnassa eivät ole kuitenkaan kokeneet tätä toimintaa omakseen.

Polku *Luottamus*-ikävaiheen kehittämishanke muodostui jatkumon rakentamiselle nuorista nuoriin aikuisiin. Tavoitteena oli nuorten mahdollistaa nuorille kasvaminen myös aikuisina seurakunnan yhteydessä. Kyse ei ole lisäohjelman tarjoamisesta, vaan saada nuoria itse kantamaan vastuuta ja rakentamaan seurakuntaa. Toiminta, joka lähtee nuorten tilanteesta käsin ja heidän toteuttamana ja joka tukee jatkuvuutta ja osallistumista seurakunnassa. Ennen kaikkea seurakunnassa halutaan nähdä nuoria yhä enemmän juurtuneena Jeesukseen.

Luottamus-ikävaiheeseen kuuluu keskeisenä ajatus antaa nuorille tilaa olla ja toimia, luottaa heidän osaamiseensa. Perinteinen malli on saattanut seurakunnissa olla se, että palkataan työntekijöitä hoitamaan tietyt tehtävät ja tuottaa seurakuntalaisille ohjelmaa. Tässä kehittämishankkeessa ohjelmaa lähdetään tietoisesti rakentamaan niin, nuoret itse oppivat ottamaan vastuuta ja kasvamaan johtajina. Samalla seurakuntaan rakentuu uutta ajattelumallia, jossa nuoret itse ovat aktiivisesti kehittämässä ja rakentamassa. Ymmärrys siitä, että he ovat osaa seurakuntaa eivätkä vain ”kuluttajia”.

Viime kädessä kyse on enemmän kuin yksittäisestä kehittämishankkeesta. Parhaimmillaan kehittämishanke vaikuttaa mahdollistaa koko toimintakulttuurin muutoksen. Projektiin kuuluu myös työntekijätiimin kehittäminen, jot-

ta nuoria voidaan tukea eteenpäin ja nuorten omaa aktiivisuutta nähdä voimavarana, jotta nuoret saa edellytykset kasvaa vastuunkantajina ja johtajina. Näin mahdollistetaan nuorten aikuisten jatkuvuus ja osallisuus seurakunnan toiminnassa. Työntekijä rooli on ennen kaikkea toimia valmentajana ja mahdollistajana.

K-17 toiminnan ensi askeleet

K-17 toiminnasta on käyty jo aiemmin pitkään keskustelua kirkkoherran, nuorisotiimin ja nuorten kanssa. On suunniteltu työnjakoa ja rukoiltu yhdessä. Nuorilla on ollut mahdollisuus kertoa omista toiveistaan ja tarpeistaan toimintaan liittyen. Erityisesti ne nuoret, jotka eivät enää ole isoskoulutusiässä, ovat kehittämishankkeen keskiössä. Erityisen tärkeää on saada heitä mukaan, jotka ovat potentiaalisia vastuunkantajia, koska he saavat muutkin liikkeelle.

Kehittämishankkeen myötä on edetty toiminnan toteuttamisen tasolle. Vuoden alussa 2022 järjestettiin K17-leiri. Keväällä 2023 järjestetään uudestaan vastaava leiri. Lisäksi suunnitelmassa on järjestää oma leiri täysi-ikäisille aikuisuville nuorille. K17-toimintaa ovat olleet myös sauna-, keilaus- ja pizzaillat.

Syksyllä 2022 on aloitettu "Keidashetki", eli K17 nuorille oma raamattupiiri kerran viikossa, jossa syödään ja luetaan Raamattua yhdessä. Paikalla on ollut pienempi, mutta sitoutunut osallistujaporukka (5-11 henkilöä). Bänditoiminnan kautta on saatu vanhempia nuoria löytämään oma paikkansa ja mielekästä tekemistä toiminnassa.

Isompana projektina ja osana K-17 toiminnan kehittämistä Turun Mikaelin seurakunta on tehnyt kolme matkaa Lontooseen K17. Jokaisella kerralla matkalla on ollut n. 20 nuorta. Nuoret ovat itse kustantaneet matkat mm. myymälä vohveleita jumalanpalvelusten yhteydessä. Tämä on ollut yllättävän hyvä tapa, rahankeräyksen lisäksi, tutustuttaa nuoria seurakunnan toimintaan ja tutustuttaa vanhempia seurakuntalaisia nuortotoimintaan. Nuoret ovat kokeneet hienona asiana miten kannustavia heitä kohtaan vanhemmat seurakuntalaiset ovat.

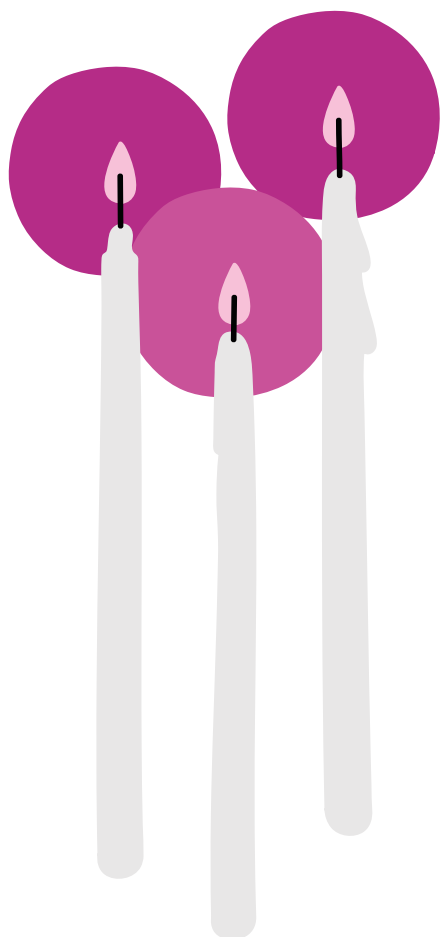
Lontoon matkalla majoittautuminen Pohjois-Lontoossa, All Saints, Woodford Wells, seurakunnan seurakuntakodissa. Samalla nuoret ja työntekijät ovat saaneet tutustua isäntäseurakunnan toimintaan. Vierailu Holy Trinity Bromptonin sunnuntaijumalanpalveluksessa on ollut osallistujille hieno kokemus. Palaute on ollut lähes poikkeuksetta positiivista, ja monet nuorista ovat saaneet vierailuista ideoita oman kotiseurakuntansa toiminnan kehittämiseen.

Palautteen ja työntekijöiden arvioiden mukaan vaikuttaa siltä, että voimakas hengellinen ylitys- ja rukouselämä, sekä seurakuntalaisten mukana olo, heittäytyminen ja lämmin kohtaaminen ovat olleet erityisen puhuttelevia. Lisäksi matkalla on katsottu nähtävyyksiä sekä vierailtu museoissa, musikaalissa ja valioliigapeleissä. Matkat ovat kokonaisuudessa rakentaneet vahvempaa yhteenkuuluvuutta seurakuntaan, toisiin nuoriin, antanut uusia ideoita ja tukeneet hengellistä kasvua.

3. K17 - Silta nuorisotyöstä nuoriksi aikuisiksi seurakunnan toiminnassa, Turun Mikaelinseurakunta

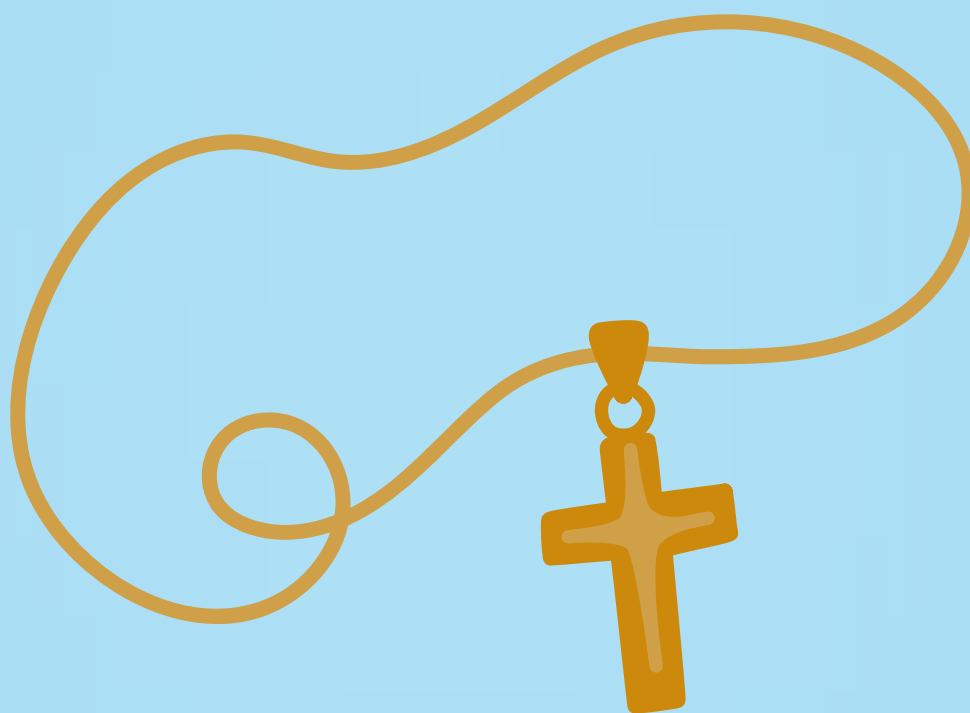
Polku *Luottamus*-ikävaiheen kehittämisessä matka on vasta alussa. Tässä vaiheessa kokeilua on ollut arvokasta nähdä, miten nuoret ovat yhä enemmän ottaneet vastuuta toiminnasta ja kokevat toiminnan omakseen. Ja ne nuoret, jotka ovat jo yli 17-vuotiaita tarjoutuvat usein itse auttamaan ja olemaan mukana järjestämässä nuortenmessuja ja muuta toimintaa.

Ennen kaikkea nuorille on välittynyt selkeä viesti; seurakunta on heitä varten ja he ovat todella tervetulleita rakentamaan seurakuntaa!

“Nuorille on välittynyt selkeä viesti; seurakunta on heitä varten ja he ovat todella tervetulleita rakentamaan seurakuntaa!”

4. K-18-toiminta, Rovaniemen seurakunta

Rovaniemen seurakunta on jäsenmäärältään yksi Suomen suurimmista seurakunnista. Läsnä olevia jäseniä sillä on n. 45400. Rippikouluikäluokka on kasvava vuosittain ja tällä se on n. 600. Kansainvälisyyden ja erityisesti talvikauden ajoittuvan turismin ohella kaupungin katukuvaa värittävät opiskelijat. Rovaniemellä toimii useita toisen asteen oppilaitoksia, ammattikorkeakoulu ja yliopisto, joihin tulee opiskelijoita Suomesta ja ympäri maailmaa.

Rovaniemen seurakunnan Polun kehittämiskohde keskittyi Yhteys-ikä-vaiheen kokoavan toiminnan kehittämiseen nuorten aikuisten Deeper-iltojen ja matalan kynnyksen tapahtumien kautta. Lähtötilanteessa keväällä 2021 nuorille aikuisille suunnattua matalan kynnyksen toimintaa ei juurikaan ole järjestetty. Opiskelijoille ei myöskään ollut kokoavaa hengellistä toimintaa, vaan varsinaisia opiskelijailtoja järjesti valtakunnallisesti koordinoitusti Evankeliset Opiskelijat.

Nuorisotyö ja oppilaitustyö ovat olleet aikaisemmin keskenään erillisiä kokonaisuuksia. Nuorisotyön puolella ”luonteva jatkumo” rip-pikoulusta eteenpäin päättyy 17-18-vuotiaille, vanhoille isosille suunnattuun avustajakoulutukseen.

Ennen Polku-pilottiin osallistumista oppilaitustyö oli keskittynyt kampuksilla pidettyihin päivystyksiin ja sielunhoidollisiin yksilötapaamisiin, mutta varsinaisia tapahtumia ei Kauneimpia joululauluja lukuun ottamatta ollut. Oppilaitustyön pastori oli järjestämässä erityisesti nuorille aikuisille suunnattua OMA-messuyhteisöä. Siinä on mukana paljon opiskelijoita ja sen yhteydessä toimii myös vapaaehtoistiimejä ja pienryhmätoimintaa.

K-18 kehittämishankkeen kautta tarjottiin mahdollisuutta nuorten toiminnassa mukana olleille eräänlaista siirtymää ”nuorten seurakunnasta” ”aikuisten seurakuntaan”. Opiskelevien nuorten aikuisten toiminta on usein eri herätysliikkeiden järjestämää - kuten tähän asti oli myös

Rovaniemen tapauksessa. Hankkeen myötä tarkoituksena oli luoda kokoavaa toimintaa, jossa eri taustoista tulevat ihmiset voisivat kohdata toisensa ja käsitellä erilaisia uskon ja elämään liittyviä aiheita ohjatusti, raamatturyhmää löyhempää sitoutumista vaativassa ympäristössä. Lisäksi järjestettiin tapahtumia, joihin osallistuisivat sellaiset nuoret aikuiset, jotka eivät ole säännöllisesti tai lainkaan seurakunnan toiminnassa mukana.

Kehittämishankkeen tavoitteet tiivistyvät kolmeksi kokonaisuudeksi.

1. Luoda linkki nuoristyön ja oppilaitustyön välille.
2. Nuorten aikuisten hengellisen toiminnan järjestäminen.
3. Matalan kynnyksen tapahtumien järjestäminen, joiden kautta saadaan ihmisiä muuhunkin toimintaan.

Yhteys-vaiheen keskeisiä tavoitteita on tarjota aikuistuvalla nuorelle mahdollisuus kokea pyhää, löytää oma paikkansa sekä tarjota turvallinen tila pohtia elämän kysymyksiä yhdessä muiden kanssa. Sekä Deeper-illoissa että matalankynnyksen tapahtumissa Yhteys-vaiheen keskeiset tavoitteet olivat läsnä. Deeper-iltoja ja matalan kynnyksen toimintoja mainostettiin pääosin eri oppilaitoksissa, niin oppilaitostyöntekijöiden tekemässä kampustyössä kuin yhteistyöverkostojen kanavien kautta. Yksittäisten nuorten kanssa etsittiin heille sopivia tapoja osallistua seurakunnan toimintaan ku-

ten matalan kynnyksen tapahtumiin, messuyhteisöön, pienryhmään, Deeper-iltoihin tai vapaaehtoistehtäviin.

Pilotin toteuttaminen vaati enimmäkseen henkilöstöresursseja: Deeper-illoissa oli kaksi ohjaajaa, oppilaitospastori sekä nuorten aikuisten työstä vastaava nuorisotyönohjaaja. Deeper-iltojen ja tapahtumien taloudelliset kustannukset olivat pieniä: niissä oli tarjolla ainoastaan välipala ja retket toteutettiin yhteiskyydein.

Deeper-illat ja matalan kynnyksen tapahtumat

Yhteys -vaiheen kehittämishankkeiden suunnittelu alkoi keväällä 2021 yhteistyössä nuorisotyön ja oppilaitostyön kanssa. Alkusyksy, elo- ja syyskuu, keskittyi uusien kokeilujen mainostamiseen. Lokakuussa järjestettiin ensimmäinen K-18 -retki ja Deeper-ilta. Deeper-illat jatkuivat kerran kuukaudessa maaliskuuhun saakka. Lisäksi järjestettiin useita matalankynnyksen tapahtumia.

Matalankynnyksen tapahtumat ja Deeper-illat suunniteltiin pilottiryhmän kanssa. Myös muilta kuin pilottiryhmään kuuluvilta nuorilta kysyttiin toiveita niin Deeper-iltojen sisältöihin kuin muuhunkin toimintaan. Lisäksi oppilaitostyön tiimi oli mukana järjestämässä matalankynnyksen toimintaa.

Kokeilun edetessä oppilaitostyö ja nuorisotyö päätyivät toimintamalliin, jossa pyrittiin järjestämään lukukauden aikana kerran kuussa matalan kynnyksen retki tai tapahtuma osallistujien toiveiden mukaisesti. Myös Deeper-iltoja pää-

tettiin jatkaa säännöllisesti. Muita tilaisuuksia ja tapahtumia kuten peli-iltoja ja muuta yhteistä tekemistä on tarkoitus järjestää tulevana lukukausina mahdollisuuksien mukaan.

K-18-toiminnan uudet kokeilut jatkuvat kehittämishankkeen päättymisenkin jälkeen. Tähän mennessä tehdyistä kokeiluista on jo mahdollista nostaa monia onnistumisen elementtejä. Seurakunnan toimintaan osallistui uusia aikuistuvia nuoria, jotka eivät aiemmin olleet mukana seurakunnan toiminnassa. Esimerkiksi Deeper-illoissa mukana oli vanhoja seurakuntanuoria, herätyskristillisistä taustoista olevia ihmisiä sekä ensimmäistä kertaa seurakunnan toimintaan osallistuvia, joita hengelliset kysymykset kiinnostavat. Hankkeen aikana onnistuttiin tuottamaan materiaalia nuorten aikuisten työhön. K-18 kokeilun aikana heräsi sosiaalisessa mediassa positiivista keskustelua seurakunnan toiminnasta virsiä ja viiniä -iltaan liittyen.

Yksi kehittämisenäkökulma liittyy yhä vahvemman osallisuuteen. Esimerkiksi siten, että jokaisen vapaaehtoistehtäviä toivovan kanssa suunnitella henkilökohtaisesti ne tehtävät, joita olisi mahdollista toteuttaa ja joihin aikuistuvan nuoren mielenkiinto kohdistuu. K-18 kehittämishankkeen haasteita olivat korona-ajan tuomat kokoontumisrajoitukset, työvoimaresurssien puute sekä työntekijöiden vaihtuminen kehittämishankkeen aikana. Kokonaisuudessaan kokeilu oli onnistunut ja toi mukanaan uusia ihmisiä mukaan seurakunnan toimintaan ja tiivistä Rovaniemen seurakunnan nuorisotyön ja oppilaitostyön yhteistyötä.

**Deeper-illat kuun ensimmäisenä
perjantaina klo 17-19,
lokakuusta maaliskuuhun.**

Iltojen aiheet

1. Identiteetti
2. Hyvinvointi
3. Yhteisö/lahjat
4. Miten Jeesus eli ja rakasti
5. Tulevaisuus
6. New year, new me
7. Uskon kysymykset
8. Ympäristö

**Retket ja tapahtumat
kokeilun aikana**

- Retki Napapiirin retkeilyalueelle
- Virsi- ja viini-ilta
- Jouluihin virsi ja viini-ilta
- Kolme saunailtaa Norvajärvellä
- Kaksi retkeä Auttiköngkälle
- Retki Kätkävaaralle
- Jouluihin iltatapahtuma kampuksella

***“Kokonaisuudessaan kokeilu oli onnistunut
ja toi mukanaan uusia ihmisiä mukaan
seurakunnan toimintaan ja tiivistä Rovaniemen
seurakunnan nuorisotyön ja
oppilaistyön yhteistyötä.”***

5. Aikuistuvat nuoret Polkua rakentamassa, Tampereen tuomiokirkko- seurakunta

Tampereen tuomiokirkkoseurakunta on yksi Tampereen neljästä seurakunnasta. Alueella asuu lähes 60 000 ihmistä ja kirkkoon kuuluu n. 56% asukkaista. Rippikouluikäluokan koko on tällä hetkellä hieman alle 200 nuorta vuodessa. Tampere on elinvoimainen opiskelukaupunki ja mahdollisuudet jatko-opintoihin ovat moninaiset. Nuorten osallistuminen eri seurakuntien toimintoihin on helppoa kaupungin sisällä. Joskin tyypillisesti nuoret kiinnittyvät rippikoulun jälkeen omaan seurakuntaan ja siellä tapahtuvaan toimintaan.

Polun kehittämiskokeiluksi valikoitui Luottamus ja Yhteys – ikävaiheisiin keskittyvä kokoava toiminta, apuopettaja2-koulutus. Tampereen tuomiokirkkoseurakunnassa apuopettajakoulutus valmistaa aikuistuvia nuoria toiminaan rippikoulussa apuopettajina. Koulutukseen osallistuu pääsääntöisesti 17-19-vuotiaita nuoria.

Kehittämiskokeilun keskiössä oli aikuistuvien nuorten osallisuus ja ennen kaikkea heidän kysymyksensä uskoon ja elämään liittyen. Polun Luottamus ja Yhteys – ikävaiheiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu luottamus nuorten omiin kykyihin ja seurakunnan läsnäolo niissä hetkissä, joissa uskoa ja elämää tarkastellaan aikuistuvan nuoren kysymysten kautta.

Yksi merkittävimmistä syistä kehittää apuopettaja 2 – koulutusta Polku-toimintamallin viitoittamalla tavalla liittyi aikuistuvien nuorten osallisuuden vahvistamiseen. Kehittämiselle oli myös tarvetta, koska nuoret kokivat haastetta kiinnittymiselle seurakuntaan täysi-ikäisyyden kynnyksellä ja heidän oli vaikeaa siirtyä nuorten aikuisten toimintaan.

Polun kehittämishankkeen tavoitteeksi muodostui:

1. Tampereen tuomiokirkkoseurakunnan apuopettaja 2 -koulutuksen uudistaminen sisältöjen osalta
2. Polun rakentaminen tuomiokirkkoseurakunnan nuorten toiminnasta Vanhalle kirkolle. Vanha kirkko on Tampereen keskustorilla sijaitseva kirkko, jonka ympärille on verkostomaisesti rakennettu monenlaista toimintaa yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

“Keskiössä oli aikuistuvien nuorten osallisuus ja ennen kaikkea heidän kysymyksensä uskoon ja elämään liittyen.”

Uudistunut Apuopettaja 2 -koulutus

Ensimmäinen Apuopettaja 2 -koulutus järjestettiin syksyllä 2021 ja koulutusta kehitettiin Polun kehittämishankkeen aikana keväälle 2022 asti. Nuorilta oli tullut palautetta, että Apuopettaja 2 -koulutus oli ollut aikaisempina vuosina enemmän vanhan kertausta kuin uuden oppimista.

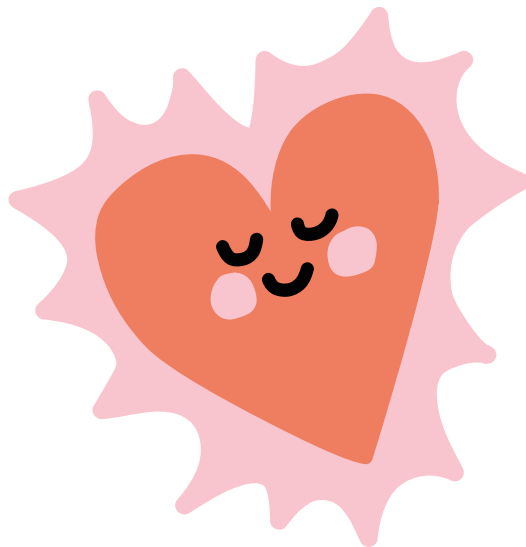
Kehittämishankkeen alkuvaiheissa säilytettiin ainoastaan kaksi teemaa, jotka vanhasta Apuopettaja 2 -koulutuksesta haluttiin pitää: ehtoolliskoulutus ja isosten ryhmänohjaamiseen liittyvät teemat. Nämä kaksi kokonaisuutta haluttiin säilyttää, koska Tampereen tuomiokirkkoseurakunnassa apuopettajat toimivat ehtoollisavustajina ja vastaavat rippikoululeireillä isosryhmän toiminnasta.

Apuopettaja 2 -koulutus toteutettiin joka kolmas viikko. Koulutuksessa lähdettiin liikkeelle nuorten kysymyksistä ja toiveista käsin. Pieni, mutta tärkeä yksityiskohta liittyi myös paikkaan, jossa koulutus järjestettiin. Koulutus siirrettiin nuorisotyön tiloista Tampereen keskustorin Vanhalle kirkolle. Tällä haluttiin tietoisesti vahvistaa aikuistuvien nuorten toiminnan siirtymistä Vanhalle kirkolle nuorisotyön tiloista.

Nuorten osallisuus oli keskiössä koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuorilta kysyttiin mitkä ovat heidän toiveensa ja tarpeensa Apuopettaja 2 -koulutuksessa. Kysymykset olivat käytännössä kahdenlaisia: Miten kristinuskolla on merkitystä nuorten elämässä ja yhteiskunnassa ja miten tulkita eri raamatunkohtia. Nuorten esittämät kysymykset toimivat pohjana Apuopettaja 2 -koulutuksen rakentamisessa. Työntekijöiden näkökulmasta uudenlainen koulutus tarkoitti omistajuuden siirtämistä aikuistuville nuorille. Työntekijät itse olivat prosessissa vahvasti kuuntelijan ja oppijan asemassa. Keskiössä ei ollut työntekijöiden määrittämät sisällöt, vaan nuorten kysymykset, epäilyt ja toiveet. Kokeilu haastoi työntekijöitä heittäytymään ja etsimään vastauksia yhdessä nuorten kanssa.

Nuorten palaute uudenalaisesta Apuopettaja 2 -koulutuksesta oli positiivinen. Heille syntyi kokemus kuulemisesta ja osallisuudesta. Monet nuoret löysivät tiensä Vanhalle kirkolle myös koulutuksen jälkeen. Tämän seurauksena nuoret ovat toimineet erilaisissa vapaaehtoistehävissä esimerkiksi messuissa ja ovat saaneet tilan ja paikan pohtia omaa hengellistä elämäänsä. Hyvien kokemusten myötä Apuopettaja 2 -koulutuksen kehittämistä on tarkoitus toteuttaa samalla tavalla kuin kehittämishankkeen aikana nuoria kuunnellen ja heidän osallisuuttaan vahvistaen.

*“Kokeilu haastoi
työntekijöitä heittäytymään
ja etsimään vastauksia
yhdessä nuorten kanssa.”*

LUOTTAMUS 16-18

Luottamus siihen, että elämä ja usko kantaa. Seurakunta luottaa nuoreen.

VHTEYS 19-21

Oma elämä, oma usko, (oma koti). Seurakunta on mukana muuttuvassa elämässä.

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺

